

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**TÈCNIQUES D'INVESTIGACIÓ
QUALITATIVA**

Coordinació: BLÀVIA GALINDO, CAROLINA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	TÈCNiques D'INVESTIGACIÓ QUALITATIVA			
Codi	101721			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	2		1
Coordinació	BLÀVIA GALINDO, CAROLINA			
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	On-line: 61 Hores no presencials:90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BLÀVIA GALINDO, CAROLINA	carolina.blavia@udl.cat	3,6	
FLETA ZARAGOZA, GEMMA	gemma.fleta@udl.cat	4,2	

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura ens apropa a la metodologia qualitativa d'investigació social.

Es tracta d'una assignatura molt pràctica i permet assolir conceptes bàsics per la investigació - que necessitareu per TFG o qualsevol treball de Màster o investigació en l'àmbit laboral-.

A més, també permet aprenentatge transversal com aprofundiment en la tècnica d'entrevista, habilitats i capacitats comunicatives, autoconeixement i coneixement de l'entorn.

Per un Treballador/a Social és imprescindible saber com conèixer l'entorn abans d'iniciar l'acció amb les persones.

IMPORTANT

EN AQUESTA ASSIGNATURA ÉS IMPORTANT L'ASSISTÈNCIA JA QUE ES FAN ACTIVITATS A L'AULA.

SI PER MOTIUS LABORALS NO PODEU ASSISTIR, DEMANEU L'ALTERANTIVA.

SI FEU ASSIGNATURES DE CURSOS DIFERENTS COMPROVEU QUE LES HORES LECTIVES NO COINCIDEIXIN. ES RESPONSABILITAT VOSTRA COMPROVAR-HO. SI NOMÉS TENIU ASSIGNATURES DE TERCER NO US PASSARÀ.

TUTORIES

RECORDEU QUE HI HA LA POSSIBILITAT DE DEMANAR TUTORIES AMB LA PROFESSORA. NO ESPEREU A PASSADES LES ACTIVITATS/EXÀMENS PER DEMANAR-LES. DE VEGADES EN 10 MINUTS ACLARIM FORÇA ASPECTES QUE EVITEN ARRIBAR A LA REVISIÓ DE TASQUES SUSPESES.

AQUEST ANY, UNA DE LES ACTIVITATS D'AVALUACIÓ LA FAREM CONJUNTAMENT AMB L'ASSIGNATURA DE METODOLOGIA I TÈCNiques QUANTITATIVES DONAT QUE EN REALITAT, AMBDUES ASSIGNATURES TENEN COM A FOCUS PRINCIPAL, APRENDRE A FER RECERCA. CREIEM QUE AQUEST ENFOCAMENT COMPARTIT US FARÀ MÉS FÀCIL L'ASSIMILACIÓ DEL CONTINGUT.

SOBRE NO PRESENTAT

Es va acordar en les comisió de graus i màsters de la Facultat que a partir d'aquest curs 2021/22, s'aplicarà la qualificació de "no presentat" en totes les assignatures dels diferents graus i màsters de la FEPTS sempre que l'alumne hagi realitzat un percentatge de menys del 30% de les activitats d'avaluació de l'assignatura. En el cas que hagi realitzat un 30% o més de les activitats d'avaluació, es posarà en l'acta la qualificació que li correspongui.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Reconèixer particularitats i elements comuns de la investigació quantitativa i qualitativa.
- Conèixer els fonaments de la investigació qualitativa.
- Conèixer els instruments i estratègies de la investigació qualitativa.
- Conèixer la metodologia de la investigació qualitativa.
- Aplicar la investigació qualitativa en el disseny d'un projecte.
- Introduir-se en l'anàlisi de les dades qualitatives. Anàlisi del discurs.
- Redactar un informe d'investigació qualitativa

Competències

Competències:

CG3: Desenvolupar capacitat per la resolució de problemes i presa de decisions

CG7: Exercir un aprenentatge autònom i adaptació a situacions noves

CE6: Analitzar i avaluar els problemes i les necessitats socials presents a la societat

CE11: Saber com crear, organitzar i gestionar serveis i entitats, controlar la seva eficàcia i assegurar-ne la qualitat

CE13: Familiaritzar-se amb els nous fenòmens i escenaris en els que es pot realitzar algun tipus d'intervenció social

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDUL 1. INTRODUCCIÓ A LA INVESTIGACIÓ SOCIAL

1. Ciència i Investigació social. La perspectiva qualitativa.
2. Principals característiques del mètode qualitatiu.
3. Diferències amb altres metodologies d'investigació social i aplicació per àmbits.
4. Qualitat en la recerca qualitativa. Triangulació.
5. Aspectes ètics de la investigació qualitativa.

MÒDUL 2. TRADICIONS EN LA RECERCA QUALITATIVA

1. Les tradicions de la recerca qualitativa d'acord amb CRESWELL

MÒDUL 3. RECOLLIDA DE DADES QUALITATIVES

1. El treball de camp. Fases del treball de camp
2. L'observació etnogràfica
3. L'entrevista (I): l'entrevista en profunditat
4. L'entrevista (II): l'entrevista enfocada
5. Grups de discussió
6. Mètode Delphi
7. La història de vida i l'autobiografia assistida
8. Mètode genealògic
9. El diari de camp
10. Recerca de material documental. L'arxiu com a font de dades qualitatives

MÒDUL 4. INTERPRETACIÓ I ANÀLISI DE LES DADES. PRESENTACIÓ DE RESULTATS

1. La diferència entre discurs i contingut
2. Interpretar les dades obtingudes. L'anàlisi del discurs.
3. Relacionar les dades obtingudes
4. Relacionar dades qualitatives amb dades quantitatives i material documental.
5. Relacionar/comparar els resultats amb el marc teòric i altres investigacions
6. Presentació de resultats: redacció d'un informe tècnic i un text científic a partir d'un investigació qualitativa

MODUL TRANSVERSAL

PLANIFICACIÓ D'UN DISSENY DE RECERCA (Aquest modul es realitza en els grups mitjans)

1. La planificació i disseny de la investigació:

- Tipus de recerques.
- Relació amb el marc teòric.
- Problematització i reflexivitat.
- Elaboració d'un disseny.

2. Les preguntes de recerca o hipòtesi.

3. Selecció d'unitats i disseny de la mostra. El problema dels límits.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les **150 hores** de la matèria que té que dur a terme l'alumne s'organitzaran amb les següents activitats d'aprenentatge

1h. grup mitjà

3h. teòrico/pràctiques

Fins a 5h de treball individual (es va facilitant cada setmana).

METODOLOGIA PARTICIPATIVA.

Convinarem diverses tècniques de treball:

- Aules inverses.
- Dinàmiques.
- Tertúlies sobre temes treballats a l'aula.
- Classe magistral.
- Realització disseny i recerca a l'aula.

L'assignatura està pensada per què participeu i que hi hagi la màxima implicació dels alumnes. Hi haurà estones de treball individual, per parelles i en grup. També algunes aules inverses.

Això vol dir que cal preparar el material i, en la mesura de les possibilitats, porta ordinador o tauleta a les aules donat que us facilitarà l'accés a lectures i a recerques.

Recordeu que les classes requereixen d'un temps de preparació i repàs i que l'assignatura no s'esgota en les 4h. a l'aula.

Algunes activitats es lliuraran per facilitar que la professora, pugui fer el seguiment dels alumnes i veure el ritme d'aprenentatge..

ÉS UNA ASSIGNATURA MOLT PRÀCTICA, PER TANT, CAL QUE US IMPLIQUEU AMB ELS EXERCICIS QUE ES PLANTEJARAN DURANT EL SEMESTRE JA SIGUI ON-LINE O PRESENCIALMENT.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

GRUP GRAN

Exposició de les Unitats d'acord amb dubtes dels alumnes.

Posta en comú de les tasques realitzades fora de les aules

Dinàmiques i activitats a l'aula per interioritzar els continguts.

GRUP MITJÀ

Activitats de reforç de la teòria.

Preparació del treball grupal.

Individual: lectures i pràctiques.

pràctiques: aplicació de tècniques.

Grupal: elaboració d'un disseny d'investigació.

Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura s'avalua de la següent manera:

BLOC 1

PROVA PART TEÒRICA 25%

es podrà disposar del material.

Durant l'examen no es podran passar materials entre alumnes ni tampoc consultar el mòbil o l'ordinador.

Data aproximada: **Dimecres 20 de març** (la data pot variar d'acord amb l'evolució de l'aprenentatge)

BLOC 2

BLOC TREBALL GRUPAL

AQUEST TREBALL SERÀ COMPARTIT AMB L'ASSIGNATURA DE METODOLOGIA I TÈCNiques QUANTITATIVES. EL DOCUMENT QUE ES LLIURARÀ SERÀ EL MATEIX PERÒ CADA ASSIGNATURA AVALUARÀ EL QUE CORRESPONGUI A LA SEVA MATÈRIA.

- Lliurament **de disseny de recerca**. (data aproximada meitat de abril). 20%
- Lliurament final de la **recerca realitzada**. (data aproximada inicis del més de juny). 30%

BLOC 3

PRÀCTiques:

- OBSERVACIONS: NO PARTICIPANT 15%

BLOC 4

ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ 10%

ALTRES CONSIDERACIONS IMPORTANTS

TINGUEU EN COMPTE QUE SI HI HA PLAGI ES POT SUSPENDRE (NOTA 0) AQUELLA EVIDÈNCIA SENSE DRET A RECUPERACIÓ

ELS LLIURAMENTS NO PRESENTATS FAN MITJA AMB NOTA 0

FORMA DE PRESENTACIÓ DELS TREBALLS:

- A TRAVÉS DE L'EINA "ACTIVITATS" DEL CAMPUS. NO S'ENVIA PER CORREU ELECTRÒNIC. **ES PENJA A ACTIVITATS**. HI HAURÀ UN ESPAI ESPECÍFIC PER FER-HO.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA.

ELABORACIÓ D'UN DISSENY DE RECERCA QUALITATIU. 20% LLIURAMENT 15 abril.

REALITZACIÓ TREBALL DE CAMP I LLIURAMENT DE RESULTATS. 30% LLIURAMENT 3 de juny.

EXAMEN PART TEÒRICA. 25% COM LA RESTA D'ALUMNES EL DIMECRES 20 DE MARÇ

EXAMEN FINAL DE CURS BASAT EN LECTURES I POWERS TREBALLATS A L'AULA A PARTIR DE 20 MARÇ 25% (L'examen serà en dia i hora establert al calendari d'examens)

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia obligatòria.

Durant el curs anirem treballant algunes lectures. Ja sigui per comentar, debatre, respondre algun test o fer algun treball. Aquestes seran obligatòries.

Alguna de les "lectures recomanades" pot passar a ser obligatòria en algun Mòdul per indicació del professorat.

Grup mitjà (les lectures del grup mitjà són obligatòries, a inici del curs acabarem de concretar les que cal llegir)

•Alberich, T. Espadas, M.A. (2011) Asociacionismo, participación ciudadana y políticas locales: planteamiento teórico y una experiencia práctica en Jaén. Alternativas Vol 18 Pp 119-146

<https://doi.org/10.14198/ALTERN2011.18.07>

•Atilano Pena-López, J. Sánchez Santos, JM (2018) Capital social, confianza y modelos de asociacionismo en España. Papers. UAB. (153-173) <https://doi.org/10.5565/rev/papers.2382>

•González, M. (2002) "Aspectos éticos de la investigación cualitativa" Revista Iberoamericana de educación 29: 85-104. <https://doi.org/10.35362/rie290952>

•Guasch, O. Quinto ejemplo Observación participante. Cuadernos metodológicos nº 20 Pp 88-95

•Moreno, S. (2009). Uso del tiempo, desigualdades sociales y ciclo de vida Política y Sociedad, 46(3), 191 - 202. Recuperado 12 de enero de 2022, de <https://revistas.ucm.es/index.php/POSO/article/view/POSO0909230191A>

•Serrano, A., Martín, M. P., & de Castro, C. (2019). Sociologizando la resiliencia. El papel de la participación socio-comunitaria y política en las estrategias de afrontamiento de la crisis. Revista Española De Sociología, 28(2). (227-247) <https://doi.org/10.22325/fes/res.2018.75>

Guasch, O (1997) Segundo ejemplo a: "*Observación participante*" A la colección "Cuadernos metodológicos" nº 20 Pp 60-70 Centre d'investigacions sociològiques.

Terradas, I (1992) Eliza Kendal; reflexiones sobre una autobiografía. Publicacions d'Antropologia Cultural. UAB.

Bibliografia recomanada (al llarg de les unitats s'anirà indicant quina és obligatòria i quina és optativa)

Malinowski, B. (1986) "Introducción: Objeto, método y finalidad de esta investigación", a Los argonautas del Pacífico Occidental. Barcelona: Planeta Agostini. (pag 19-42). <http://eva.fhuce.edu.uy/file.php/194/63654554-Los-Argonautas-Del-Pacifico-Occidental-Vol-1-Bronislaw-Malinowski.pdf>

Durkheim, E. Cap II. El suicidio Egoísta. a *El suicidio. Estudio de sociología*. Pag. 241-263

Guber, R (2004) [1991] El trabajo de campo etnográfico: trayectorias y perspectivas. a: *El Salvaje Metropolitano*. Pp 37-53 Ed Paidós.

- Verd, J; Lozares, C. (2016). La investigación cualitativa. El qué y el por qué. a: *Introducción a la investigación cualitativa*; fases métodos y técnicas. Pp 23-41 Editorial Síntesis.
- Ruiz Olabuénaga, JI (2012) El diseño cualitativo. A: *Metodología de la investigación cualitativa*. Pp 51-81 Ed. Deusto Universidad. Madrid.
- Ruiz Olabuénaga JI (2012) ¿Por dónde continúo? Teoría y práctica de la investigación cualitativa. Pp 23-41 Ed. Deusto Universidad. Madrid.
- Sierra Bravo (1994) La investigación social a: Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios. Pp 27-40 Madrid: Paraninfo.
- Sierra Bravo (1994) Determinación del problema de investigación a: Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios. Pp 56-68 Madrid: Paraninfo.
- Téllezs, A (2007). El diseño de un proyecto de investigación. *La investigación Antropológica*. Pp 73-102 Ed. ECU. Valencia. ISBN 978-84-8454-628-3
- Callejo, J. (2002) "Observación, entrevista y grupo de discusión: el silencio de tres prácticas de investigación" *Revista española de salud pública* 76(5): 409-422. a: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1135-57272002000500004
- Guasch, O (1997) en la práctica "Observación participante" A la colección "Cuadernos metodológicos" nº 20 Pp 36-46 Centre d'investigacions sociològiques.
- Sanmartín, R. (2000) "La entrevista en el trabajo de campo" *Revista de antropología social* 9: 105-126. a: <http://www.redalyc.org/pdf/838/83800906.pdf>
- Calvente, M. G.; Rodríguez, I. M. (2000) "El grupo focal como técnica de investigación cualitativa en salud: diseño y puesta en práctica" *Atención primaria* 25(3): 183-186.
Accessible a: https://ac.els-cdn.com/S021265670078485X/1-s2.0-S021265670078485X-main.pdf?_tid=2c1abcd0-d2b6-11e7-a656-00000aab0f6c&acdnat=1511706732_ed6ed0a5074920effde744c445f47e04
- Geilfus, F. (1998) "Introducción", a Ochenta herramientas para el desarrollo participativo: Diagnóstico, planificación, monitoreo, evaluación. San Salvador: IICA-Holanda & Laderas. Pàgines: 1 a 22. Accessible a: <http://ejoventut.gencat.cat/permalink/aac2bb0c-2a0c-11e4-bcfe-005056924a59>
- Ardèvol, E. et al (2003) "Etnografía virtualizada: la observación participante y la entrevista semiestructurada en línea" *Athenea Digital*.
Revista de pensamiento e investigación social 3: 72-92 Accessible a: <http://www.redalyc.org/pdf/537/53700305.pdf>
- Slafer, G.A. (2009) "¿Cómo escribir un artículo científico?" *Revista de Investigación en Educación* 6: 124-132. Accessible a: <http://reined.webs.uvigo.es/ojs/index.php/reined/article/viewFile/59/53>
- Verd, J; Lozares, C. (2016). La presentación de los resultados y la presentación del informe final. A: *Introducción a la investigación cualitativa*; fases métodos y técnicas. Pp 337-365 Editorial Síntesis.

Manuales en tècniques qualitatives

- Alguacil, J. (2011) *Cómo se hace un trabajo de investigación en sociología*. Madrid: Los libros de la Catarata.
- Alonso, L. E. (1998) *La mirada cualitativa en sociología*. Madrid: Fundamentos.
- Belmonte, M. (2011) *Enseñar a investigar*. Bilbao: Mensajero.
- Bourdieu, P.; Chamboredon, J.C.; Passeron, J.C. (2002). *El oficio de sociólogo*. Buenos Aires: Siglo XXI.
- Cea D'Ancona M.A. (1996) *Metodología cuantitativa: Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.
- Burgoz Ortiz, N.M (2011) *Investigación cualitativa: miradas desde el trabajo social*. Buenos Aires: Espacio.
- Coffey, A.; Atkinson P. (2005) *Encontrar el sentido a los datos cualitativos: Estrategias complementarias de investigación*. Alicante:

Universidad de Alicante.

Cresswell, R.; Godelier, M.; coord. (1981) Útiles de encuesta y de análisis antropológicos. Madrid: Fundamento.
Delgado, J.M.; Gutiérrez, J.; coord. (1994) Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Síntesis.
Expósito, M. (2003) Diagnóstico rural participativo. Santo Domingo: Centro Cultural Poveda.
García, M.; Ibáñez, J.; Alvira, F.; comp. (1989) El análisis de la realidad social: Métodos y técnicas de investigación. Madrid: Alianza.
Geilfus, F. (1998) Ochenta herramientas para el desarrollo participativo: Diagnóstico, planificación, monitoreo, evaluación. San Salvador: IICA-Holanda & Laderas.

Guasch, O. (1997) Observación participante. Cuadernos metodológicos. CIS.
Guber, R. (2004). El salvaje metropolitano: reconstrucción del conocimiento social en el trabajo de campo. Buenos Aires: Paidós.

Guber, R. (2016) (4a edición) *La etnografía, método, campo y reflexividad*. Siglo XXI editorial.

Hammersley, M.; Atkinson, P. (1994) Etnografía. Métodos de investigación. Barcelona: Paidós.
Ibáñez, J. (1985) Del algoritmo al sujeto: perspectivas de la investigación social. Madrid: Siglo XXI.
Facal, T. (2015) Guía para elaborar un proyecto de investigación social. Madrid: Paraninfo.

Hernandez, R.; Fernández, C.; Baptista MP (2014) *Metodología de la investigación*. McGRAW-HILL / INTERAMERICANA EDITORES, S.A. DE C.V.
León. O. G.; Montero, I. (2015) *Métodos de investigación en Psicología y Educación*. Madrid: Mc Graw-Hill.

Pujadas, J.J. (1992) El método biográfico: el uso de las historias de vida en las ciencias sociales. Madrid: CIS.
Ruiz Olabuénaga, J.I. (2012) Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao: Universidad de Deusto.
Ruiz Olabuénaga, J.I.; Ispizua, M.A. (1989) La descodificación de la vida cotidiana: Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao: Universidad de Deusto.
Schwartz, H.; Jacobs, J. (1984) Sociología cualitativa: Método para la reconstrucción de la realidad. México: Trillas.
Sierra Bravo, R. (1991) Técnicas de investigación social. Madrid: Paraninfo.
Taylor S.J.; Bodgan, R. (1986) Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Buenos Aires: Paidós.

Vallés, M.S. (1997) Técnicas cualitativas de investigación social: Reflexión metodológica y práctica profesional. Madrid: Síntesis.

Verd, J.; Lozares, C (2016) *Introducción a la investigación cualitativa*. Ed. Síntesi.

Casos de treball de camp

Barley, N. (2012) El antropólogo inocente. Barcelona: Anagrama.

Goodson, I. (2004) Historias de vida del profesorado. Barcelona: Octaedro.
Higuera Bonfil, A.; coord. (2006) Trabajo de campo: La antropología en acción. México: Plaza y Valdés.
Izquierdo, R. (2013) Diario de Campo. Barcelona: Caballo de Troya
Malinowski. B. (1989) Diario de campo en Melanesia. Madrid: Júcar.

Mallart, LI (2021) [1992] Soc fill dels Evuzok; la vida d'un antropòleg al Camerun. Debutxaca